

Päivitykset keväällä 2023: Korjattu virheitä kohdassa 3.3. kuvatussa ohjeluetelossa, päivitetty liiteluettelo, korjattu vähäisiä kirjoitusvirheitä.

***

[VE1: sijoitus ja työ] Sopimus johdon, rakennelman tai laitteen sijoittamisesta sekä rautatiealueella työskentelystä (ratalaki 36 §)
[VE2: pelkkä työ] Sopimus rautatiealueella työskentelystä (ratalaki 36 §)

LUKU 1 SOPIMUSKOHDE JA MAKSUT

1.1. Sopimuksen osapuolet (jäljempänä Osapuolet)

Väylävirasto
PL 33
00521 Helsinki
Y-tunnus 1010547-1
kirjaamo@vayla.fi

x (jäljempänä Yritys)
[osoitetiedot]
[postitoimipaikka]
Y-tunnus

Yhteyshenkilö -
Puh: -
Sähköposti: -

Yhteyshenkilö: -
Puh: -
Sähköposti: -

1.2. Sijainti ja työskentelyalue

Kohteen sijainti ja työskentelyalue on kuvattu liitteen 1 kartoissa ja piirustuksissa

Kunta: -
Rautatiealueen kiinteistötunnus: -
Radan kunnossapitoalue: -
Rataosa: -
Liikennepaikka tai liikennepaikkaväli: -
Ratakilometrit (km+m): -
Laitteen, risteämäpaikan tai työkohteen keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): -
Johto, kaapeli tai putki risteää rautatien kanssa (ylittää / alittaa / ei) -
Lisätiedot (tarvittaessa): -

1.3. Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimuksen päättymisestä sovitaan Luvussa 8.

1.4. Käyttöoikeus (oikeus sijoittaa Laite) ja rautatiealueella tehtävä työ

Tällä sopimuksella (jäljempänä Sopimus) Osapuolet sopivat rautatiealueella tehtävästä työstä ja johdon rakennelman tai laitteen (jäljempänä Laite) sijoittamisesta rautatiealueelle ratalain 36 §:n mukaisesti. Sopimuksen ollessa voimassa Yrityksellä on oikeus työskennellä Väyläviraston hallinnoimalla rautatiealueella sekä sijoittaa alla määritelty Laite Väyläviraston hallinnoimalle rautatiealueelle.

- **[Kuvaus Laitteesta sekä rautatiealueella tehtävästä työstä]**
- **[Tarvittaessa]** Sijoitettavan Laitteen koko (pituus tai pinta-ala) rautatiealueella:
- **[Tarvittaessa]** Tällä sopimuksella sovitaan vain rautatiealueella tehtävästä työstä.

1.5. Sopimusta koskevat maksut

Väylävirasto perii Yritykseltä seuraavat maksut: **[tarpeettomat poistetaan tekstistä]**

1. Sopimusmaksu xxx euroa (ALV 0 %), joka koostuu seuraavista:

- **Maakaapeli tai johto** xx metriä (XX euroa / metri), yhteensä xxx €.
- **Kaapeli Väyläviraston kaapelikanavaan** tai suojaputkeen xx metriä (7,0 euroa / metri), yhteensä xxx €.
- **Pylväät ja harukset** rautatiealueelle sijoitettuna X kpl (103 euroa / kpl), yhteensä xxx €.
- **Kaappi tai rakennelma** maa-alueelle sijoitettuna X kpl, yhteensä xxx €.

2. Sopimuksen valmistelumaksu 440 euroa (+ ALV 24 %)

3. Sopimuksen valvontamaksu 1160 euroa (+ ALV 24 %)

Edellä mainitut maksut perustuvat seuraaviin asetuksiin ja päätöksiin:

- Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Väyläviraston maksullisista suoritteista 1254/2021 (3 § 1 momentti 1 kohta)
- Väyläviraston päätös Eräitä sopimuksia koskevat suoritemaksut (hinnasto), VÄYLÄ/2402/06.00.01/2022.

1.6. Erityiset sopimusehdot:

[Tarvittaessa]: Sopimuksen kohdasta X.X poiketen Osapuolet sopivat seuraavaa:

LUKU 2 SJOITTAMISOIKEUS:

[luku 2 jätetään pois, mikäli sopimus koskee vain työskentelyä rautatiealueella. Selvyyden vuoksi myöhempien lukujen numerointia ei kuitenkaan tällöin muuteta.]

2.1. Sijoittamisoikeuden yleiset ehdot

Laite on Yrityksen omaisuutta. Yrityksellä on oikeus korjata Laitetta, lisätä uusia johtoja omistamiinsa suo-
japutkiin ja uusia Laite paikoillaan ilman, että tästä laaditaan uutta sopimusta. Yrityksen tulee tällöin sopia
toimenpiteistä kohdassa 3.1 kuvatulla tavalla. Mikäli Laitteen sijaintia muutetaan, on muutoksesta sovittava
kirjallisesti Väyläviraston kanssa.

Yrityksellä ei ole oikeutta hakea Sopimuksen perusteella rasiitteen tai sen luonteisen oikeuden perustamista
rautatiealueelle. Yrityksen on pidettävä Laite kustannuksellaan radanpidon ja rautatieliikenteen sekä Sopi-
muksen edellyttämässä asianmukaisessa kunnossa. Yritys vastaa Laitteesta, sen sijoittamisesta sekä so-
pimuksenaikaisesta ylläpidosta (rakennus-, kunnossapito- sekä rautatiealueella tehtävä työ) sekä Laitteen
siirtämisestä, muuttamisesta tai poistamisesta ratarakenteille, rautatiehen liittyville laitteille, rautatiealueelle
sekä radanpidolle aiheutuvasta haitasta ja vahingosta.

2.2. Sijoittamisoikeuden sijainti ja ulottuvuus

Sijoittamisoikeuden sijainti ja ulottuvuus on kuvattu Sopimuksen liitteessä 1. Maahan kaivettava Laite tulee
sijoittaa vähintään 1,4 metrin syvyyteen kiskon alapinnasta ja aukean tilan ulottuman (ATU) ulkopuolella
vähintään 0,8 metrin syvyyteen maan pinnasta, ellei Väyläviraston ohjeissa toisin kuvata. Yrityksen on an-
nettava maksutta tiedot Laitteen sijainnista Väylävirastolle tai sen lukuun toimivalle Väyläviraston edusta-
jalle sitä pyydettyäessä.

2.3. Väyläviraston kunnossapitovastuu

Väylävirasto pitää sijoittamisoikeuden kohteena olevalle alueelle sijoittuvat radan rakenteet ja laitteet kun-
nossa siten, ettei Laitetta tai sen turvallisuutta vaaranneta.

2.4. Vastuu muutostöistä

Yritys on velvollinen kustannuksellaan tekemään Väyläviraston vaatimat muutokset tai siirtämään taikka
poistamaan Laitteen, jos siitä aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa radanpidolle. Selvyyden vuoksi tode-
taan, että radanpidolla tarkoitetaan rautatien rakentamista, parantamista sekä kunnossapitoa.

Väyläviraston on edellä mainittuja toimenpiteitä vaatiessaan valittava ensisijaisesti sellainen toimenpide
sekä esitettävä Laitteelle soveltuva uusi sijainti, jolla liikenteelle aiheutuva vaara tai radanpidolle aiheutuva
haitta voidaan luotettavasti poistaa Yrityksen kannalta edullisimmalla tavalla. Väylävirasto on velvollinen
sallimaan korvaavan Laitteen sijoittamisen rautatiealueelle, mikäli sijoittamisoikeudesta tai toimenpiteestä
ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä merkittävää haittaa radanpidolle, eikä työtä tai Laitteen sijoittamista voida
muutoin järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin.

Väyläviraston on ilmoitettava edellä tarkoitetuista toimenpiteistä ja Laitteelle soveltuvasta uudesta sijainnista kirjallisesti. Toimenpide on tehtävä kuuden (6) kuukauden kuluessa edellä kuvatun kirjallisen ilmoituksen vastaanottamisesta, elleivät osapuolet toisin sovi. Toimenpideaikaa kuitenkin pidennetään korkeintaan kahdentoista (12) kuukauden ajaksi, jonkin alla kuvatun ehdon täyttyessä:

- 1) Routaisen maan aikana myönnetään pidennys niin, että korvaava tai siirrettävä johto voidaan asentaa roudattoman maan aikana, jos asennus on tehtävä roudattomana aikana,
- 2) Jos korvaava reitti edellyttää useita sijoittamis-, ympäristö-, tai muita vastaavia lupia tai menettelyssä vaaditaan YVA-, arkeologisia tai muita selvityksiä, myönnetään prosessin edellyttämä pidennys, jos selvityksiä ei ole voitu tehdä ratahankkeen suunnitteluvaiheen aikana,
- 3) Jos siirto lämmityskaudella edellyttäisi niin pitkäkestoista energian siirron rajoitusta, että asunnot tai muut vastaavat tilat kylmenisivät, siirto lykätään aikaan, jolloin tilojen kylmenemistä ei aiheudu,
- 4) Jos johdossa tai niihin kuuluvissa rakenteissa tai laitteissa on erikoisvalmisteisia osia, joiden toimintusaika on pitkä, myönnetään hankinnan edellyttämä lisäaika,
- 5) Jos siirtotarve kohdistuu poikkeukselliseen suureen verkon osaan, myönnetään lisäaika suunnittelun ja toteutuksen hankintaan.

Toimenpideaikaa ei kuitenkaan pidennetä, jos pidennys aiheuttaisi erityisen suuria haittoja radanpidolle, ja siirtotarpeen kiireellisyydestä on kerrottu jo ratahankkeen suunnitteluvaiheessa.

Mikäli Laitteesta aiheutuu välitöntä vaaraa liikenteelle tai välitöntä haittaa radanpidolle, eikä Yritys kykene itse pyynnöstä tekemään toimenpiteitä vaaran tai haitan poistamiseksi Väyläviraston asettamassa kohtuullisessa ajassa on Väylävirastolla oikeus tehdä vaaran tai haitan poistamiseksi tarvittavat työt Yrityksen kustannuksella. Siirtotarpeesta tulee tällöin ilmoittaa Yritykselle ilman aiheetonta viivästystä.

LUKU 3 RAUTATIEALUEELLA TEHTÄVÄ TYÖ JA VALVONTA

3.1. Yleistä rautatiealueella liikkumisesta ja työskentelystä

Yrityksen palveluksessa olevalla ja sen lukuun työskentelevillä henkilöillä on oikeus liikkua rautatiealueella Laitteen suunnittelemista, rakentamista, tarkastamista, korjaamista, uusimista ja kunnossapitoa varten Sopimuksen, sekä Väyläviraston ja sen lukuun toimintaa valvovien henkilöiden ohjeiden mukaisesti. Väylävirasto ei vastaa rautatiealueella liikkuvalla henkilöllä mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Edellä kuvattu oikeus rautatiealueella työskentelyyn on voimassa koko Sopimuksen voimassa olon ajan. Yrityksen tulee kuitenkin sopia kaikista uusista työvaiheista Väylävirastoa edustavan rataisännöinnin kanssa ennen työskentelyn aloitusta. Mikäli rautatiealueella työskentely voi aiheuttaa riskejä rautatieturvallisuudelle tai radan stabiliteetille, tulee työskentelystä sopia kirjallisesti Väyläviraston kanssa. Mikäli kyse on merkittävästä muutoksesta, laaditaan uusi sopimus.

Yritys vastaa kustannuksellaan kaikista rautatiealueella työskentelyn edellyttämistä toimenpiteistä, menettelyistä, ilmoituksista, luvista ja muista vastaavista toimista.

3.2. Yleistä suunnittelusta sekä työn aikaisista toimenpiteistä

Yritys vastaa käyttämiensä urakoitsijoiden perehdyttämisestä ja heidän työstään kuin omastaan. Yritys suorittaa kustannuksellaan kaikki Laitteen rakentamisesta, kunnossapidosta, uusimisesta, siirtämisestä ja poistamisesta johtuvat työt, sekä muut Sopimuksessa kuvatut rautatiealueella tehtävät työt. Yritys vastaa kustannuksellaan Laitteen ja rautatiealueella tehtävän työn suunnittelusta, sekä mahdollisista virheistä suunnitelmissa. Ensisijaisesti urakoitsijan tulee osallistua kohdassa 3.7 kuvattuun Aloituskatselmukseen ennen työn aloittamista.

Yrityksen on suoritettava rautatiealueella tehtävä työ ja Laitteen sijoittaminen rautatien käytön turvaavalla tavalla siten, että siitä aiheutuu rautatieliikenteen, radanpidon ja matkustajien tarpeet huomioiden mahdollisimman vähän haittaa. Työ on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle eikä haittaa radanpidolle. Työ ei saa aiheuttaa vaurioita ratarakenteille, rautatiehen kuuluville laitteille eikä muutoinkaan rautatiealueelle.

3.3. Työssä noudatettavat ohjeet ja standardit

Osapuolet vastaavat siitä, että kaikissa Sopimuksen mukaisissa töissä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä viranomaisten päätöksiä ja ohjeita.

Rautatiealueella tehtävässä työssä sekä Laitteen suunnittelussa, sijoittamisessa, rakentamisessa, tarkastamisessa sekä poistamisessa on noudatettava työn suorittamishetkellä voimassa olevia Väyläviraston ohjelueluettelossa mainittuja rautatieohjeita (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjelueluettelo>) sekä muita työn edellyttämiä ohjeita ja standardeja.

Keskeiset työhön liittyvät ohjeet ja standardit sopimuksen laadintahetkellä ovat:

- RHK B6 Johtoteiden suunnitteluohjeet,
- RHK B7 Maakaapeleiden kaivu ja asennusohjeet,
- RHK B13 Yleisohje johdoista ja kaapeleista,
- RHK D14 Johtoteiden yleinen työselitys,
- LO 13/2010 Rautatiealueelle tulevien kiinteiden laitteiden ja rakenteiden maadoitus suunnittelu,
- LO 10/2012 Tien geotekninen suunnittelu
- LO 23/2013 Louhintatyöt rautatien läheisyydessä,
- LO 7/2016 Sähkörataohjeet,
- LO 13/2017 Eurokoodin soveltamisohjeet - Geotekninen suunnittelu - NCCI 7,
- LO 13/2018 RATO 3 Radan rakenne,
- LO 14/2018 Penkereiden stabiliteetin laskentaohje,
- VO 35/2020 Tie- ja rataleikkausten suunnitteluohje,
- VO 21/2022 Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset,
- VO 30/2022 RATO 17 Radan merkit ja merkinnät,
- VO 40/2022 Radanpidon turvallisuusohjeet (TURO),
- Siltojen korjausohjeet SILKO 1.902 Kaapeleiden sijoittaminen siltaan (6/2020),
- Rautatietojärjestelmien turvallisuusjohtamisjärjestelmä käsikirja (VÄYLÄ/746/00.01.01/2019, 15.2.2021 tai uudempi),
- Asennusohje: "AHXAMK-W-typin maakaapelin maadoitusjohtimen sekä erillisenpaljaan maadoitusköyden asennus sähköistetyllä radalla", Väylävirasto 9.9.2021,
- InfraRYL Infrarakenteiden yleiset laatuvaatimukset,
- InfraRYL Ratarakenteiden alitukset,
- Sähkölaitteistojen turvallisuutta ja sähkötyöturvallisuutta koskevat standardit SFS 6000, SFS 6001 ja SFS 6002,

- Energiateollisuus ry:n julkaisu Kaukolämpöjohdon rakentaminen radan alitse (L14/2005),
- Hulevesiopus (Suomen Kuntaliitto 2012) ja hulevesioppaan liite (Suomen Kuntaliitto 2017).

Mikäli Väyläviraston ja muiden ohjeet ja standardit ovat ristiriidassa keskenään, noudatetaan työn toteutushetkellä ensisijaisesti voimassa olevia Väyläviraston ohjeita sekä kulloinkin voimassa olevia sähköturvallisuusmääräyksiä.

Mikäli Väyläviraston ohjeet ja sähköturvallisuusmääräykset ovat keskenään ristiriitaisia, noudatetaan ensisijaisesti sähköturvallisuusmääräyksiä. Yritys on velvollinen viivytyksettä ilmoittamaan havaitsemastaan ristiriidasta kirjallisesti Väylävirastolle, ja Väylävirasto on velvollinen viivytyksettä poistamaan ristiriidan.

3.4. Työskentelyalue

Tämän sopimuksen mukainen työskentelyalue on kuvattu liitteen 1 mukaisessa kartassa. Sopimukseen sisältyy työn suorittamiseksi välittömästi tarvittava työskentelyalue. Mikäli yritys tarvitsee tätä suuremman työskentely- tai varastointialueen, laaditaan tästä erillinen maanvuokrasopimus Osapuolten välisesti. Samoin erillinen maanvuokrasopimus laaditaan, mikäli Yritys tarvitsee työskentely- tai varastointialueen ajallisesti pidempään kuin työn suorittaminen välittömästi edellyttää.

3.5. Pätevydet

Rautatiealueella työskenneltäessä on noudatettava työn aikana voimassa olevia Väyläviraston pätevyysvaatimuksia. Yritys vastaa kustannuksellaan siitä, että sillä on käytössään vaaditut pätevydet omaavat henkilöt. Pätevyysvaatimukset on esitetty Väyläviraston ohjeessa Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset (VO 21/2022 tai uudempi).

Rautatiealueella saavat liikkua vain ratatyöturvallisuuspätevyden (Turva) omaavat henkilöt työtehtävien niin edellyttäessä. Mikäli Laitteen sijoittaminen rautatiealueelle ei edellytä rautatiealueella työskentelyä (esim. suuntaporaus rautatien ulkopuolelta), on työmaalla oltava koko työn ajan paikalla vähintään yksi ratatyöturvallisuuspätevyden omaava henkilö. Mikäli työn suorittaminen sitä edellyttää, on työmaalla oltava paikalla turvamies tai ratatyövastaava sekä päällysrakennepätevä henkilö Radanpidon turvallisuusohjeissa (VO 10/2020 tai uudempi) tarkemmin kuvatulla tavalla. Mikäli rautatiealueelle työskentely edellyttää jännitekatkoa, tulee työ suorittaa Sähkörataohjeissa (LO 7/2016 tai uudempi) kuvatuin pätevyyksin.

3.6. Geosuunnittelu ja taitorakennesuunnittelu

Mikäli kohteen rakentaminen sisältää radan stabiliteettiin mahdollisesti vaikuttavia massojen siirtoja (kaivamista, pengertämistä) tai maaperän kuivatusta tulee niistä aina tehdä riittävät, pohjatutkimuksiin perustuvat selvitykset radan rakenteiden paikallaan pysymisen varmistamiseksi. Mikäli kohteen rakentaminen voi aiheuttaa riskejä tai muutoksia rautatien kantaviin rakenteisiin (ns. taitorakenteet, kuten sillat, tunnelit tai vastaavat), tulee niistä aina tehdä riittävät Väyläviraston vaatimusten mukaiset selvitykset rakenteiden kestävyysvarmistamiseksi. Hankkeen rakentamisen aikaiset vaikutukset rataan ja taitorakenteisiin tulee selvittää ja osoittaa ennen rakennustöiden aloittamista. Suunnittelussa on otettava kantaa riittävällä tasolla mm. alla mainittuihin asioihin:

- Rakentamisen vaikutus radan stabiliteettiin ja rautatien kantaviin rakenteisiin,

- Pohjavedenpinnan mahdollisen työnaikaisen tai lopullisen alentumisen vaikutus radan stabiliteettiin tai painumiseen,
- Paalutustärinän ja louhintätärinän vaikutus radan rakenteisiin ja teknisiin laitteisiin, kantaviin rakenteisiin ja painumiseen,
- Pohjavedenpinnan virtausten muutosten vaikutus radan kuivatukseen,
- Rakentamisen kuten louhinnan tai paalutuksen ympäristövaikutukset.

Lisätietoja geosuunnittelusta antavat Mauri Kulman sekä Hannu Siira. Lisätietoja taitorakenteiden suunnittelusta antaa Jouko Kjellman. Väyläviraston asiantuntijoiden sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi@vayla.fi

3.7. Työn ohjaaminen ja valvonta

Vastuu työn ohjaamisesta ja valvonnasta on Yrityksellä. Väylävirasto nimeää tarvittaessa kohteeseen oman valvojan (Valvoja) valvomaan Sopimuksen mukaista työtä ja rautatieturvallisuutta. Väyläviraston on ilmoitettava Valvoja yhteystietoineen Yritykselle. Selvyyden vuoksi todetaan, että Väyläviraston nimeämä Valvoja ei ole rakennusurakan yleisissä sopimusehdoissa (YSE 1998, RT 16-10660) tarkoitettu rakennustyön valvoja. Valvojalla ja Väylävirastolla on oikeus antaa ennen työtä ja myös sen aikana ohjeita koskien työn suorittamista ja turvallista liikkumista rautatiealueella. Valvojalla ja Väylävirastolla on oikeus keskeyttää työ, mikäli sitä tehdään työtä koskevien suunnitelmien, Sopimuksen taikka Valvojan tai Väyläviraston antamien ohjeiden vastaisesti.

Alkukatselmus: Yrityksen on hyvissä ajoin ennen työn aloittamista oltava yhteydessä Valvojaan. Yritys ja Valvoja pitävät yhdessä työn kohteessa rautatieturvallisuuden alkukatselmuksen (Alkukatselmus). Töitä ei saa aloittaa ennen kuin Alkukatselmus on pidetty. Valvojan kirjallisella hyväksynnällä Alkukatselmus voidaan pitää myös osittain tai kokonaan etäyhteyksin, tai työ voidaan aloittaa ilman Alkukatselmuksen pitämistä. Alkukatselmuksesta laaditaan kirjallinen muistio. Muistiossa kuvataan tarvittavalla tarkkuudella työskentelyalueen alkutilanne. Mikäli Väylävirasto ei nimeä kohteeseen Valvojaa, todetaan asia tässä Sopimuksessa ja työt voidaan aloittaa Väyläviraston tai rataisännöitsijän kirjallisen ilmoituksen perusteella (sähköposti tai vastaava).

Loppukatselmus: Yrityksen on välittömästi työn valmistuttua oltava yhteydessä Valvojaan rautatieturvallisuuden loppukatselmuksen pitämistä varten (Loppukatselmus). Loppukatselmus pidetään noin kuukauden kuluttua työn valmistumisesta, ellei Valvojan kanssa toisin sovita. Loppukatselmuksessa todetaan mahdolliset Laitteesta ja tehdystä työstä rautatiealueelle (mukaan lukien ratarakenteet, laitteet ym.) aiheutuneet vauriot ja vahingot. Loppukatselmuksessa todetaan tarvittavat tiedot työn suorittamisesta, mahdolliset huomautukset ja näiden korjaavat toimenpiteet, sekä mahdolliset vauriot ja vahingot. Loppukatselmuksessa todetaan työn aiheuttamat loppukatselmuksen mennessä tiedossa olevat työstä johtuvat junaliikenteen häiriöt.

Loppukatselmuksesta laaditaan kirjallinen muistio. Loppukatselmus katsotaan hyväksytyksi päättyneeksi vasta, kun katselmusmuistiossa mahdollisesti kirjatut puutteet tai virheet on korjattu, ja niitä koskien on pidetty hyväksytty jatkokatselmus tai Väylävirasto ilman jatkokatselmusta kirjallisesti ilmoittaa hyväksyneensä korjaavat toimenpiteet. Mikäli Väylävirasto ei ole nimennyt kohteeseen Valvojaa, todetaan loppukatselmus ehdollisesti hyväksytyksi päättyneeksi, kun Yritys on kirjallisesti ilmoittanut kohteen valmistumi-

sesta Väylävirastolle. Väylävirastolla on tällöin kuitenkin yksi (1) kuukausi aikaa ilmoittaa loppukatselmuksen pitämisestä kohteessa. Viimeksi mainitussa tapauksessa ehdollinen hyväksyntä raukeaa ja hyväksymisen osalta noudatetaan edellä kuvattua varsinaista katselmusmenettelyä.

3.8. Tarkastukset

Väylävirastolla on oikeus, sovittuaan siitä tarkemmin Yrityksen kanssa, suorittaa kustannuksellaan rautatiealueella olevan Laitteen tarkastuksia. Yritykselle on varattava tilaisuus olla mukana tarkastuksissa. Vastaavasti Yrityksellä on oikeus, sovittuaan siitä Väyläviraston kanssa kirjallisesti, suorittaa kustannuksellaan Laitteen alueella tai sen läheisyydessä olevien rautatierakenteiden tarkastuksia. Väylävirastolle on varattava tilaisuus olla mukana tarkastuksissa.

3.9. Kaapelinäytöt

Yrityksen on ennen työhön ryhtymistä selvitettävä kohteessa mahdollisesti olevien kaapeleiden, johtojen sekä muiden maanalaisten rakenteiden ja laitteiden sijainti. Väylävirasto antaa maksutta tiedot Väyläviraston kaapelien sijainnista Yritykselle sitä pyydettyäessä. Sopimuksen laadintahetkellä Väyläviraston kaapelien näytöt tilataan Väyläviraston ohjeiden mukaisesti verkkosivuilla tarkemmin kuvatulla menettelyllä (<https://vayla.fi/rataverkko/kunnossapito/kaapelinaytto>). Sopimuksessa kuvatulla alueella sijaitsevat Väyläviraston kaapelit näytetään maastossa Yrityksen edustajalle ensimmäisellä kerralla korvauksetta. Uusintänäytöistä maastossa peritään voimassa olevan hinnaston mukainen maksu.

3.10. Rajamerkit

Yrityksen on otettava yhteyttä Maanmittauslaitokseen ennen työn aloittamista ja selvitettävä tarvittavat toimenpiteet, mikäli työalueen läheisyydessä on rajamerkkejä, jotka saattavat työn seurauksena peittyä tai kadota, taikka joita joudutaan kaivun takia siirtämään pois paikoiltaan. Yritys vastaa kustannuksellaan hävinneiden tai tuhoutuneiden rajapyykkien palauttamisesta ja tätä koskevan maanmittaustoimituksen hakemisesta ja maanmittaustoimituksen kaikista kustannuksista.

3.11. Radan kunnossapitosopimus

Mikäli työn suorittaminen edellyttää, on Yritys velvollinen kustannuksellaan tekemään kunnossapitosopimukset päällysrakenteen, rataosan turvalaitteiden ja sähköralaitteiden kunnossapitäjien kanssa rakennustyön ajaksi (sopimuksen laadintahetkellä kunnossapitäjien yhteystiedot saa pyydettyäessä sopimusvalmistelijalta sekä verkkosivuilta <https://vayla.fi/kunnossapito/rataverkon-kunnossapito>).

3.12. Liikenne- ja jännitekatkot

Rautatiealueella on työskenneltävä rautatieliikenteen ehdoilla. Yrityksen vastuulla on selvittää vaikuttavatko työt rautatieliikenteeseen. Mikäli työ vaatii turvamiehen käyttöä, rautatieliikenteen keskeyttämistä tai jännitekatkon, on työssä noudatettava Radanpidon turvallisuusohjeissa (VO 10/2020 tai uudempi) tarkemmin kuvattua ratatyömenettelyä sekä Sähkörataohjeissa (LO 7/2016 tai uudempi) tarkemmin kuvattua jännitekatkomenettelyä. Yritys vastaa työtä varten tarvitsemiensa ratatyövarausten tai -lupien ja jännitekatkojen hakemisesta kustannuksellaan. Väylävirasto voi edellä mainitusta poiketen ottaa poikkeustilanteessa

tai erikseen sovittaessa toteutettavakseen mainittuja Yrityksen vastuulla olevia toimenpiteitä Yrityksen kustannuksella.

3.13. Radan rakenteiden seuranta

Yritys on velvollinen kustannuksellaan rakennustyön ajan varmistamaan ja mittaamaan, ettei radalle ja sen rakenteille aiheudu haittaa tai vahinkoa (mm. radan stabiliteetti, kuivatus, sähköratapylväät).

3.14. Kaivuumassojen käsittely

Työn aikaisia vähäistä suurempia kaivuumassoja ei saa sijoittaa rautatiealueelle edes tilapäisesti, ellei toisin kirjallisesti sovita.

Mikäli haitta-ainespitoista maata kaivetaan vain Laitteen sijoittamisen tai rautatiealueella työskentelyn johdosta, vastaa Yritys kustannuksellaan tämän maa-aineksen poistosta ja asiallisesta käsittelystä, vaikka haitta-aineet olisivat joutuneet maaperään ennen em. toimenpiteen alkamista. Yrityksellä ei ole velvollisuutta puhdistaa maata Sopimuksen mukaiselta alueelta, vaan Yritys vastaa vain rakennushankkeen johdosta kaivettavan maa-aineksen puhdistamisesta. Mikäli Sopimuksen mukaisen työn johdosta kohteessa ennestään sijaitsevia haitta-aineita päätyy pohjaveteen, vastaa Yritys tästä aiheutuvista puhdistamiskustannuksista.

3.15. Kaapelin sijaintitiedot ja merkitseminen maastoon

Rautatien alittavat kaapelit on merkittävä maastoon Valvojan hyväksymällä tavalla Yrityksen toimesta ennen loppukatselmuksen pitämistä. Ensisijaisesti alituskohta tulee merkitä kiskoon asennettavalla kiinteällä K-merkinnällä. Muut kaapelit tulee merkitä maastoon tarvittaessa Valvojan hyväksymällä tavalla.

Yrityksen on viimeistään loppukatselmuksessa ilmoitettava Väylävirastolle rautatiealueelle sijoitetun Laitteen lopullinen sijainti. Kaapelin sijainti voidaan ilmoittaa myös avoimesti käytettävissä olevassa yleisessä sijaintitietopalvelussa.

3.16. Työskentelyalueen ennallistaminen

Yritys on velvollinen viimeistään Loppukatselmuksen mennessä viemään asennettua Laitetta lukuun ottamatta pois kaiken omaisuutensa, ja saattamaan alueen ennen käyttöä olleeseen tilaan.

LUKU 4 SOPIMUSTA KOSKEVAT MAKSUT JA KORVAUKSET

4.1. Yleistä sopimuksen maksuista ja korvauksista

Väyläviraston perimät maksut koostuvat sopimusmaksusta sekä sopimuksen valmistelu- ja valvontamaksuista. Maksun suuruus määräytyy Väyläviraston kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaisesti (Hinnasto). Maksu suoritetaan Väyläviraston lähettämän laskun mukaisesti. Viivästyneestä maksusta Yritys on velvollinen maksamaan määräajan viimeisen päivän ja maksupäivän väliseltä ajalta korkolain (633/1982) mukaista viivästyskorkoa.

4.2. Sopimusmaksu

Sopimusmaksu määräytyy Laitteen tyyhin, koon ja sijainnin mukaan Hinnastossa kuvatulla tavalla.

4.3. Sopimuksen valmistelumaksu

Sopimuksen valmistelumaksu koostuu kustannuksista, jotka aiheutuvat Sopimuksen laatimisesta sekä Yrityksen toimittamien suunnitelmien ja muiden liitteiden tarkistamisesta ennen Sopimuksen allekirjoitusta.

4.4. Sopimuksen valvontamaksu

Väylävirasto perii Yritykseltä maksun Sopimuksen mukaisten töiden valvonnasta aiheutuvista kustannuksista. Valvonta pitää sisällään korkeintaan kaksi maastokatselmusta sekä mahdollisen rautatieliikenteen ohjauksen kanssa pidettävän kokouksen. Mikäli hakijasta johtuvista syistä maastokatselmuksia tarvitaan enemmän, perii Väylävirasto hakijalta Hinnaston mukaisen lisäkorvauksen.

Valvontamaksua ei laskuteta, jos Sopimuksen mukaiset työt eivät edellytä valvontaa. Väylävirasto päättää Sopimuksen valmisteluvaiheessa, milloin Sopimuksen mukaiset työt edellyttävät valvontaa. Valvontamaksu ei pidä sisällään työn suorittamiseksi mahdollisesti vaadittavia turvamiehen, ratatyövastaavan, päällysrakennepätevän tai jännitekatkojen vaatimia työtehtäviä. Valvontamaksu ei myöskään pidä sisällään muun muassa kaapelinäyttöjä, rajamerkkien kustannuksia eikä Laitteen merkintää maastoon.

4.5. Muut Sopimuksen mukaiset kustannukset

Yritys vastaa kustannuksellaan luvussa 3 kuvatuista rautatiealueella tehtävän työn edellyttämistä kustannuksista, lukuun ottamatta Sopimuksen valmistelumaksuun ja Sopimuksen valvontamaksuun sisältyvistä kustannuksista.

4.6. Väylävirastolle aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaaminen

Mikäli Väylävirasto suorittaa Sopimuksen mukaisesti Yrityksen vastuulle kuuluvia töitä, on Väylävirastolla oikeus laskuttaa näistä aiheutuneet todelliset kustannukset Yritykseltä.

LUKU 5 VASTUU HAITASTA JA VAHINGOSTA

5.1. Väyläviraston vastuu

Väylävirasto vastaa Yrityksen Laitteelle aiheutuneista vahingoista siinä tapauksessa, että vahinko on aiheutunut Väyläviraston tahallisuudesta tai tuottamuksesta. Tuottamuksella tarkoitetaan laiminlyöntiä tai huolimattomuutta.

Väyläviraston korvausvelvollisuuden edellytyksenä on, että Laite on toteutettu Sopimuksen ja siihen sisältyvien ohjeiden ja standardien sekä Valvojan mahdollisesti antamien ohjeiden mukaisesti, ja että Laite on merkitty Sopimuksen mukaisesti maastoon ja sen tarkka sijainti on ilmoitettu Väylävirastolle. Väyläviraston vastuu vahingoista rajoittuu Laitteen välittömiin korjauskustannuksiin. Selvyden vuoksi todetaan, että Väylävirasto vastaa kuitenkin raideliikennevastuulain (113/1999) 3 §:n mukaisista vahingoista.

5.2. Yrityksen vastuu

Yritys vastaa Laitteesta, sen sijoittamisesta sekä sopimuksenaikaisesta ylläpidosta (rakennus-, kunnossapito- sekä rautatiealueella tehtävä työ) sekä Laitteen siirtämisestä, muuttamisesta tai poistamisesta ratarakenteille, rautatiehen liittyville laitteille, rautatiealueelle sekä radanpidolle aiheutuvasta haitasta ja vahingosta.

5.3. Välilliset vahingot

Osapuolet eivät vastaa toisilleen aiheutuneista välillisistä vahingoista (esim. Osapuolten liiketulon menetyksestä tai sellaisesta vahingosta, joka Osapuolelle aiheutuu sen joutuessa vastaamaan asiakkailleen, sopimuskumppaneilleen tai kolmansille osapuolille aiheutuneista menetyksistä ja vahingoista), ellei Sopimuksessa muuta sovita.

Edellä mainitusta poiketen Väylävirastolla on kuitenkin oikeus periä Yritykseltä rautatieliikennöitsijälle suorittamansa korvaus, maksu tai muu sellainen suoritus, mikäli rautatieliikennöitsijälle aiheutuu Sopimuksen mukaisesta työstä tai Laitteesta sellaista vahinkoa, jonka Väylävirasto on radanpitäjänä raidelliikennevas-tuulain (113/1999) mukaisesti velvollinen korvaamaan.

5.4. Yrityksen vastuun rajautuminen

Yrityksen vastuu kohtien 5.2–5.3 mukaisissa vahingoissa on yhteensä korkeintaan kymmenen miljoonaa (10 000 000) euroa siihen saakka, kunnes kohdassa 3.7 kuvatun Loppukatselmuksen hyväksytystä päätymisestä (mukaan lukien katselmuksessa kirjattujen puutteiden korjaaminen) on kulunut kolme (3) vuotta. Tämän jälkeen Yrityksen vastuu vahingoista on yhteensä korkeintaan miljoona (1 000 000) euroa. Yrityksen vastuunrajoitus on sopimuskohtainen ja koskee koko sopimuksen voimassaoloaikaa.

Yrityksen vastuunrajoituksen edellytyksenä on, ettei vahinko ole tapahtunut tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella ja että työskentelyssä on noudatettu voimassa olevia Väyläviraston ohjeluetelossa mainittuja rautatieohjeita.

LUKU 6 SOPIMUSSAKKO

6.1. Rautatieliikenteen täsmällisyyteen liittyvä sopimussakko

Väylävirastolla on oikeus periä Yritykseltä sopimussakko (Sakko) alla kuvatuissa tapauksissa. Sakot ovat suuruudeltaan kiinteitä (ALV 0 %) ja ne määräytyvät seuraavasti:

Sakon perusteena oleva toiminnallinen poikkeama	Samaan kategoriaan (alla nro:t 1,2,3) kohdistuvasta laiminlyönnistä määrättävä sakko, euroa / kerta		
	1. kerta	2. kerta	Seuraavat kerrat
1. Suunnitellun liikennekatkon käyttämättä jättäminen	2000	3000	5000
2. Liikenne-/jännitekatkon keston pitkittyminen tai junaliikenteen estyminen Yrityksestä johtuvasta syystä	1500 / alkava 15 min ja yli 60 min. jälkeen 3000 / alkava 15 min		
3. Junaliikenteen nopeusrajoitus tai ennakkoon sovitun nopeusrajoituksen keston pitkittyminen Yrityksestä johtuvasta syystä	<u>1500 / alkava</u> <u>vrk</u>	<u>2000 / al-</u> <u>kava vrk</u>	<u>3000 / al-</u> <u>kava vrk</u>

Väyläviraston tulee ilmoittaa Sakon perimisestä viimeistään vuoden kuluessa toiminnallisesta poikkeamasta. Väylävirasto ei peri Yritykseltä muita junien myöhästymisiin tai peruutuksiin liittyviä korvauksia

LUKU 7 YMPÄRISTÖNSUOJELU

7.1. Ympäristön ja maaperän pilaantuminen

Laitteen sijoittamisesta, käyttämisestä tai rautatiealueella työskentelystä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai roskaantumista. Yritys on velvollinen huolehtimaan siitä, ettei alueen maaperään ja/tai pohjaveeseen joudu haitta-aineita Laitteen sijoittamisen, käyttämisen tai rautatiealueella työskentelyn aikana. Mikäli maaperään kuitenkin joutuu haitta-aineita Yrityksen toimesta em. aikana, vastaa Yritys maaperän/pohjaveden tilan tutkimisesta sekä maaperässä olevien haitta-aineiden puhdistamisesta.

Yritys on velvollinen ilmoittamaan maaperään joutuneista haitta-aineista viipymättä Väylävirastolle. Puhdistustasoa määriteltäessä lähtökohtana on, että aluetta voidaan käyttää kaavassa osoitettuun käyttötarkoitukseen, mutta myös muut seikat, kuten puhdistettavalle alueelle mahdollisesti jäävät käyttörajoitukset ja niistä aiheutuvat lisäkustannukset otetaan huomioon puhdistustasoa määrittäessä.

LUKU 8 SOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

8.1. Sopimuksen siirtäminen

Yritys ei saa siirtää Sopimusta kolmannelle ilman Väyläviraston kirjallista suostumusta. Yrityksellä on kuitenkin oikeus siirtää Sopimus sekä siihen sisältyvät velvoitteet samaan konserniin kuuluvalle yhtiölle. Yrityksen tulee ilmoittaa kirjallisesti Väylävirastolle sopimuksen siirtämisestä yhden (1) kuukauden kuluessa siirrosta.

8.2. Sopimuksen päätyminen

Sopimuksen raukeaminen: Jollei Laitteen rakentamista ole aloitettu kahden (2) vuoden kuluessa Sopimuksen voimaantulosta, Sopimus raukeaa. Rakennustyö katsotaan alkaneeksi välittömästi sen jälkeen, kun luvussa 3 kuvattu alkukatselmus on pidetty. Sopimuksen rautessa Osapuolilla ei ole oikeutta vaatimuksiin Sopimuksen perusteella, eikä kumpikaan Osapuoli ole oikeutettu korvauksiin Sopimuksen raukeamisen johdosta. Rakennustyö on saatettava valmiiksi kahden (2) vuoden kuluessa edellä mainitusta rakennustyön aloittamisesta, ellei Osapuolten kesken erikseen toisin kirjallisesti sovita. Jos Yritys ei ole saattanut rakentamistyötä valmiiksi edellä mainitun ajan kuluessa, on Väylävirastolla oikeus ennallistaa kohde ja periä kustannukset Yritykseltä.

Sopimuksen irtisanominen: Yrityksellä on oikeus irtisanoa Sopimus. Sopimuksen irtisanomisaika on kuusi (6) kuukautta. Sopimus on irtisanottava kirjallisesti.

Sopimuksen purkamisen: Väylävirastolla on oikeus purkaa Sopimus päättymään välittömästi, jos Laitteesta tai Yrityksen tai sen urakoitsijan toiminnasta aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa radanpidolle, eikä vaaraa tai haittaa voida poistaa kohdassa 2.4 mainituin muutoksin.

Sopimuksen purkamisesta, ja purkamisen perusteesta on ilmoitettava kirjallisesti. Yrityksen on suoritettava kustannuksellaan kohdan 2.4 mukaiset velvoitteet 6 kuukauden kuluessa Sopimuksen purkamisilmoituksen vastaanottamisesta.

8.3. Sopimuksen päättymiseen liittyvät velvoitteet

Yritys on Sopimuksen päättymiseen mennessä velvollinen poistamaan kustannuksellaan Sopimuksen mukaisen Laitteen rautatiealueelta, ellei toisin sovita, ja ennallistamaan alueen muun muassa rautatieliikenteen ja radanpidon edellyttämään kuntoon.

Jollei Yritys ole kehotuksesta huolimatta huolehtinut edellä mainituista velvoitteistaan Sopimuksen päättymishetken mennessä, on Väylävirastolla oikeus teettää mainitut työt Yrityksen kustannuksella. Mikäli Yritys ei ilman aiheutonta viivästystä ilmoita paikkaa, jonne poistettava omaisuus voidaan sijoittaa, on Väylävirastolla poistettavan omaisuuden osalta oikeus valintansa mukaan joko hävittää omaisuus tai myydä se sopivaksi katsomallaan tavalla Yrityksen kustannuksella.

LUKU 9 MUUT SOPIMUSEHDOT

9.1. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Mahdolliset erimielisyydet pyritään ratkaisemaan yhteisesti sopimalla. Mikäli yhteisymmärrykseen ei päästä, ratkaistaan erimielisyydet Helsingin käräjäoikeudessa.

LUKU 10 SOPIMUKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN JA SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Sopimus tulee voimaan, kun kumpikin Osapuoli on sen allekirjoittanut.

Väylävirasto

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Asian on esitellyt maankäytön asiantuntija XXXX ja ratkaissut yksikönpäällikkö XXXX

[Yritys]

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Sopimuksen ovat allekirjoittaneet XXXX ja XXXX.

Sopimus on allekirjoitettu käyttäen Väyläviraston sähköistä allekirjoitusjärjestelmää. Sopimukseen liittyvät asiakirjat tulevat ladattaviksi allekirjoittajille, kun kaikki Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Allekirjoitusten oikeellisuuden voit tarkistaa osoitteesta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/tietoa-meista/yhteystiedot/sahkoinen-allekirjoitus>).

Liitteet	Liite 1 Kartat Liite 2 Turvallisuus Liite 3 Katselmukset	Yleiskartta ja asemapiirustus sopimuksen kohteesta Riskimatriisi ja turvallisuussuunnitelma Yhteyshenkilöt ja katselmuspöytäkirjan pohja
Jakelu	Osapuolet Rataisännöinti Radan kunnossapitäjä	